

A demokratikus jogászok nemzetközi mozgalmá

E hónap elején volt a Jogászok Nemzetközi Konferenciája Bécsben, a demokratikus szabadságjogok védelme tárgyában. A konferencia napirendjén két fő kérdés szerepelt: 1. azoknak a problémáknak kritikai megvizsgálása, amelyeket a törvényelőtti egyenlőség elvével való szembehelyezkedés vet fel, különösen a közszabadságok és az alkotmányos jogok gyakorlása tekintetében; 2. azoknak a támadásoknak kritikai megvizsgálása, amelyek a személyes szabadság és annak törvényes és bírói biztosítékai ellen irányulnak.

A konferencia a Demokratikus Jogászok Nemzetközi Szövetségének kezdeményezésére ült össze. A Világbékekongresszus 1953. decemberi bécsi tanácskozása alkalmával Giuseppe Nitti olasz ügyvéd megbeszélésre hívta össze a békekongresszuson megjelent jogászokat és azt javasolta, tartsanak a világ jogászai nemzetközi konferenciát, vitassák meg a demokratikus szabadságjogok helyzetét a világ különböző részeiben, állapítsák meg, melyek azok a szabadságjogok, amelyeket a világ népeinek együttes erővel kell megvédelmezniük s hogyan lehet védelemben részesíteni a polgári jogokat a reakciós kormányok erőszakos visszaéléseivel szemben.

A felhívás élénk visszhangra talált. J. L. Zejgvin, a Szovjetunió Legfelső Bíróságának másodelnöke rámutatott, milyen nagy segítséget nyújthat egy ilyen konferencia azoknak a nyugati jogászoknak, akik hazájukban a kormányzat szabadságtípró rendelkezései ellen küzdenek.

A Demokratikus Jogászok Nemzetközi Szövetsége, melynek székhelye Brüsszelben van, állandó nemzetközi szervezet. Nem kormánysszervezet, melyben a kormányok hivatalos képviselői foglalnak helyet. A Béke-Világtanácshoz hasonló jellegű társadalmi szervezet. A világ jogászai közvéleményét fejezi ki s jogászai sikon nyújt segítséget a haladó emberiség törekvéseinek. A demokratikus jogászoknak országoként is vannak szervezetei s a Nemzetközi Szövetség munkájában ezekre az országos szervezetekre támaszkodik. Magyarországon a Magyar Jogászszövetség ez a demokratikus szervezet, amelynek főtákará Kovács István, jelentős szerepet játszik a Nemzetközi Szövetség munkájában is.

Sztálin elvtárs abban a beszédében, amelyet a Szovjetunió Kommunista Pártjának XIX. kongresszusán tartott, a következőket mondotta: „A burzsoázia azelőtt megengedte magának a szabadelvűsködést, védelmezte a burzsoá demokratikus szabadságjogokat és ezzel népszerűsége tette szert a nép körében. A szabadelvűségnek most már nyoma sem maradt. Nincs már meg az úgynevezett „személyes szabadság” — a személyes szabadság jogát most csak azok számára ismerik el, akiknek tőkéjük van, a többi állampolgárt pedig emberi nyersanyagnak tekintik, mely csak kizsákmányolásra jó”. „A burzsoá demokratikus szabadságjogok zászóját eldobták. Ugy gondolom, hogy ezt a zászlót önknek, a kommunista és demokratikus pártok képviselőinek kell felemelniük és előrevinniük, ha maguk kőre akarják gyűjteni a nép többségét. Nincs senki más, aki magasra emelje”.

A Demokratikus Jogászok Nemzetközi Szövetsége ennek a felhívásnak tesz eleget.

Már maga az a körülmény, hogy a szövetség munkája során s a nemzetközi konferencián a szabadságjogok helyzete mind az imperialista, mind a demokratikus államokban éles megvilágításba kerül, összehasonlításra ad alkalmat s hatalmas segítséget nyújt a nyugati államok haladó jogászainak. De a Nemzetközi Szövetség — a legutóbbi bécsi jogászkonferencia is — amellet határozottan állást foglal a reakciós kormányok szabadságtípró rendelkezései ellen. Ünnepléses deklarációval, melyeknek hangja mindenüvé eljut, — ha megakadályozni minden esetben nem tudja is — mindenesetre megnehezíti a szabadságellenes intézkedéseket.

Az imperialista államok, — amint kormányaik és sajtójuk sokszor hangsúlyozza — az erő politikáját követik mind a nemzetközi életben, mind az államon belül. Ez a politika az erőszak politikája, amely az

erőszakot szembehelyezi a joggal, gatlás nélkül félrelöki a jog rendelkezéseit, ha azt az uralkodó osztály érdekei úgy kívánják.

Az imperialista államok a külpolitikában makacsul elzárkóznak azoknak a nemzetközi jogszabályoknak érvényesítése elől, amelyek a második világháború befejezése után a győztes nagyhatalmak közös megegyezésével jöttek létre s a demokratikus haladás ügyét szolgálják. Ujabb háborút készítenek elő, hogy erőszakkal semmisítsék meg a nemzetközi jog haladót, demokratikus rendelkezéseit. A világbékekongresszus a nemzetközi törvényességet kívánja biztosítani, azoknak a nemzetközi jogszabályoknak az érvényesülését, amelyek a Szovjetunió kezdeményezésére tiltották a háborút s a népek békés együttélésének, gazdasági és szociális fejlődésének szolgálatába állanak. A Demokratikus Jogászok Nemzetközi Szövetsége jelentős szerepet játszik a békeért folyó küzdelemben is.

A bécsi kongresszus kimondottan a demokratikus szabadságjogok védelmére ült össze, munkája a törvényesség elvét az államon belüli életben kívánja biztosítani. A reakciós kormányok a belpolitikában is az erőszak elvét érvényesítik. A jogszabályok durva megsértésével tesznek intézkedéseket azokkal a mozgalmakkal és azokkal a személyekkel szemben, akik a haladásnak, az uralkodó osztály érdekeivel ellenkező ügyét szolgálják.

Az imperialista államok fasizálódásának jellemző tünete, hogy a burzsoá törvényességet is félredobják, átgázolnak az önmaguk által alkotott jogszabályokon.

Az erőszak alkalmazására sokszor külön jogintézményeket hoznak létre, amelyek kifejezetten elvetik a burzsoá szabadságjogok eddig fenn hirdetett elveit. Ilyen apparátus az USA-ban az Amerika Elleness Tevékenység Bizottsága. Egyik jogtudósunk, Eörsi Gyula, akinek alkalmat volt hosszabb időn át a helyszínen figyelni az eseményeket, a Magyar Tudományos Akadémia Értesítőjében számolt be arról, hogy a McCarran-féle szenátusi jogi bizottság nem tiszteli a tudomány szabadságát sem, eljárását indít a legkiválóbb haladó tudósok ellen. — Az ilyen akciók a terror eszközei s az emberek megfélemlítését célozzák.

Egyiptomban „forradalmi törvényeket” állítottak fel, a forradalmi kormányzatának 1953. szeptember 13-i rendelete alapján. Ez a forradalmi bíróság éppen a forradalmi mozgalom erőszakos elnyomását célozza. Nincs köteve eljárási szabályokhoz, a bírák „meggyőződése” elegendő a vádlottak elítéléséhez, amely halálra, életfogytig tartó szabadságbüntetésre s a vádlott vagyonának elkobzására is kiterjedhet, ha a törvényszék úgy látja, hogy ezeket a javakat „illegálisan” szerezték. Azokat az egyiptomiakat, akiket a fennálló rendelkezésekkel szemben ellenséges érzülettel gyanúsítanak, százával állítják ez elé a bíróság elé.

A legtöbb államban nincsenek olyan alkalmi jogszabályok; a hatályban lévő törvények legdurvább megsértésével vetik a haladó gondolkodású emberek százaát börtönbe, kihallgatás és ítélet nélkül rekesztik ki őket a társadalom életéből és munkájából csak azért, mert nem hajlandók támogatni az uralkodó kisebbség kormányának politikáját. Az uralkodó osztályok úgy látják, hogy a demokratikus eszmék terjedése uralmukat megsemmisítéssel fenyegeti s azt gondolják, hogy erőszakos intézkedéseikkel megakadályozhatják a haladást és a társadalmi élet objektív törvényeinek érvényesülését.

A demokratikus jogászok szervezetei mindig nyomatékosan tiltakoznak a jogtípró intézkedések ellen. A világ közvéleményének nyomása alatt az üldözöttek sokszor vissza is nyerik szabadságukat. Beloiannisz és a Rosenberg-házaspár életét nem tudták megmenteni, de a demokratikus jogászok mozgalmá ezekben az ügyekben sem volt hiábavaló: fokozta a közvélemény felháborodását a zsarnoksággal szemben s növelte a vágyat a törvényesség elvének minden vonatkozásban való biztosítása után.

Buza László, egyetemi tanár, akadémikus

Örjárat a Tejipari Vállalatnál

Negyven év — hosszú idő.

Azóta van a Tejipari Vállalat ebben a régi épületében, a Párizsi-körúton. Első látásra úgy tűnik, hogy az idő vasfoga megkímélte az épületet. Mintha csak néhány éve lenne az üzem mostani helyén.

— Talán nincs is olyan téglá a falakban, amit ki ne cseréltünk volna — árulja el a titkot Szedresi Károly elvtárs, az üzem párttitkára. — Mindig igazítottunk, bontottunk valamit, hogy új képe legyen a régi, korszerűtlenül felszerelt üzemnek, amely csak 5000 liter tej feldolgozására volt berendezve. Most húszezer liternél is több tejet szállítunk naponta a város minden részébe.

Az új üzemépületről is szó esik beszélgetés közben. Valóságos tejszanaszatórium lesz itt, ahol a higiénia minden követelménye megvalósul. Világos, nagy ablakokkal ellátott, új gépekkel berendezett üzem épül, amelynek középső részében helyezkedik majd el a pasztörizáló részleg. Rövidesen megkezdik az építést, az üzemmel szomszédos üres telken. A keramit burkolatokat, amelyek az alap- és oldalfalhoz szükségesek, már szállítja a Kőbányai Téglagyár.

A tej kezelése nem egyszerű dolog. Meg kell vizsgálni tisztaságát, zsírtartalmát. Ennek sikeres elvégzése érdekében jól felszerelték a szegedi járásban lévő tejgyűjtő telepeket, amelyeket Molnár István látogat és végzi el a minőségi ellenőrzést. Sokszor napokat is kint tölt a községekben Kora reggel indul útnak, hogy kiérve a kijelölt helyre, még a csarnokokba találkozzon a tejet behozó dolgozó parasztokkal és szót váltson velük. Míg beszélgetnek, szemügyre veszi a kannákat, amiben behozzák a tejet, megvizsgálja a tej zsírtartalmát is. Örül, ha valakinél rendben talál mindent, s meg is díszéri. Ha kell, istállóvizsgálatot is tart, tanácsot ad, hogyan gondozzák a tehenet. Kiterjed a figyelme mindenre, ami a tejbeadást elősegíti: a csarnokok

tisztaságára, a tejbeadók pontos kifejtésére és még arra is, hogy versenytáblákon ismertessék a községekben azokat a dolgozó parasztokat, akik tejbeadásuknak eleget tettek.

Téli időszakban nehéz az ellenőrző munkája. Mély hóban, gyalogszettel kell egyik községből a másikba mennie, mert a motorkerékpárt a havas út miatt nem tudja használni.

— Hosszú az út és bizony hideg is van — jelenti ki Molnár István. — A meleg ruhát meg november óta csak ígértetik.

— Megkapod most január végére — szól közben Szedresi elvtárs. — De most nem erről van szó, — a munkád iránt érdeklődnek.

Ezzel a kijelentéssel mintha el akarta volna vágni a tejjellenőrző szóróadatot arról, hogy milyen akadályok gátolják munkája közben...

„Ez már így szokás” a Tejipari Vállalatnál. A látogatóknak igen csak a jót mutatják meg, csak a jóról beszélnek, a hibát pedig igyekeznek eltakarni. — mondják a dolgozók. A hibákon pedig elkendőzéssel nem segítenek, sőt nőni, sokasodni hagyják a ma még kisiben jelentkező hibát.

A tisztaság egyik legfontosabb követelménye a tejfeldolgozásnál, kötényben, köpenyben kell dolgozni, a munkásoknak az üzemrészeken. Egyesek meg is teszik, — mások nem, mert „tisztának kell lenni a köpenynek arra az alkalomra, ha látogatók jönnek”. Mosás pedig havonta csak egyszer van, ezért „takarékoskodnak” a köpeny felvitelével, csak a vendégek tisztelőre öltöznek fehérbe az üzem dolgozói, mutatván, hogy mindig ezt viselik. „Hétköznapiak” — mikor ellenőrzés és kíváncsi vendég nincs a láthatáron, más ruhában vannak a dolgozók. A pasztörizáló: a naptól és a sok mosástól kifakult kék munkaruhában és olyan fehér kötényben, ami a „tisztaságtól” inkább szürkénnek mondható. A kannamosogatók állandóan gözben és vízben, némelyik újatlan ingben és mint a pasztör-

rösök, ugyancsak kék munkaruhában és gumicsizmában vannak. A gépházban dolgozóknak, akik kijárnak az üzem minden részébe javításokat végezni, csak olajos ruhájuk van. Igaz, az üzemrészeket tisztántartják, de miért nem tördnek a dolgozók munkaruhaellátásával?

A gépházban van a javító-műhely. A felszerelése nem kielégítő. Csak egy példát: nem is olyan régen másfél órát állt a tejszivattyú azért, mert nem volt egy 11-es kulcs a kuplung megigazításához. Igaz, hogy nem kell messze menni szerszámot kölcsönkérni, ott van a közelben, az Ősz-utcában a 65/8. Segédipari Vállalat, de nem szaladgálhatnak mindig át. A szerszámok beszerzésére van beruházási keret. Rosner Gyula „gondoskodik” arról, hogy ebből az összegből minél többet „megtakaríthassanak”. Legutóbb is több mint nyolcezer forintot takarított meg a szerszámokra szánt keretből. Hosszasan lehetne sorolni, mire lenne szükség a javító-műhelyben, például forrasztó ón, villáskulcs, stb., amit ebből a pénzből meg lehetett volna vásárolni.

A város tejjelátása

Tejipari Vállalat munkásainak kezében van adva. Éjjel-nappal, váltott műszakban dolgozva gondoskodnak arról, hogy a népboltok idejében el legyenek látva az egészségesnek, betegnek és csecsemőknek egyaránt szükséges tejjel. Munkájukban kiváló teljesítményeket érnek el és joggal elvárják a dolgozók, hogy jobban tördjenek velük. A munkabérfizetéseknek elég sűrűn reklamációjuk van, a dolgozók többször felkeresik a bérelszámolót, aki azt hangoztatja, hogy nála hiba soha nem lehet. Persze mindenki tévedhet, még az is, aki a bérelszámolási ügyekkel foglalkozik, mint ahogy ez többször bebizonyosodott és utólag, a reklamáció után fizették ki a teljesítmény után járó munkabért. Ilyennek valóban nem szabad előfordulnia.

R. J.

Vonjuk be az 1954. évi költségvetés összeállításának munkálataiba a pénzügyi állandó bizottságokat

Megyeszerte helyi tanácsaink most készítik el az 1954. évről szóló költségvetést. E munka igen nagy körültekintést kíván helyi tanácsainktól, mert előre kell tervezniük, előre kell látniuk, hogy milyen építkezések, egyéb fontos feladatok megvalósításához kell pénztől gondoskodniuk.

A minisztertanács Csongrád megye részére az új kormányprogramnak megfelelően lényegesen nagyobb keretet biztosított, mint az 1953. évi volt. A felemelt keret módot nyújt arra, hogy

a kormányprogram célkitűzéseinek megfelelően megynk területén a helyi tanácsok kezelésében működő egészségügyi és szociális intézmények, valamint iskolák és nevelő intézmények feladataikat jobb felszereléssel és újabb műszerek beszerzésével tudják megoldani.

Ahhoz, hogy ezek a célkitűzések maradéktalanul érvényesüljenek, szükséges, hogy a tanácsok a költségvetés elkészítésének munkájába bevonják a pénzügyi állandó bizottságokat. A költségvetés készítésének egész ideje alatt szükséges az állandó kapcsolat a pénzügyi állandó bizottsági tagokkal azért, hogy támogatásuk révén a legmesszebbmenőkig érvényesüljenek a költségvetés számadataiban a széles néprétegek kívánságai.

Az állandó bizottsági tagoknak igen fontos feladatuk az, hogy beszélgetsenek a dolgozókkal, a szülőkkel. Ismerjék meg kívánságait, tárgyalják meg azokat a hiányszorításokat, amelyek eddig a községi szülőotthonnál, nevelőotthonnál, vagy a napközi otthonos óvodánál előfordultak. Az állandó bizottsági tagok az így feltárt hibákat, észrevételeket, javaslatokat mondják el a költségvetéseket készítő községi vb-titkároknak, vagy gazdálkodási előadóknak és ügyeljenek arra, hogy a költségvetésben a múlt évben jelentkezett nehézségek ebben az évben már ne forduljanak elő. De

feladatuk az állandó bizottsági tagoknak az is, hogy olyan tartalékokat és bevételi forrásokat tárjanak fel, amelyekkel a tanácsok újabb lehetőséget tudnak biztosítani a költségvetés, illetve annak forint előirányzata bővítéséhez.

A pénzügyi állandó bizottságok kezében van az a lehetőség is, hogy egyes feladatok megoldását már most társadalmi úton megszervezzék. Ilyen esetekben társadalmi munka által elért megtakarítás pénzösszege a tanács területén jelentkező más egyéb feladatoknál felhasználható.

Ugyanakkor meg kell állapítanunk még azt is, hogy a minisztertanács által rendelkezésünkre bocsátott nagyobb keret — amely egyben nagyobb lehetőség is — csak úgy szolgálja a kormányprogram megvalósítását, ha helyi tanácsaink költségvetési előirányzatukat a legnagyobb megfontolással készítik.

Ne irányozzanak elő felesleges tételeket, de ugyanakkor minden olyan tételt vegyenek számba, amely a lakosság érdekeit szolgálja.

A helyesen összeállított költségvetésből nem maradhat ki a pénzfedezet biztosítása egyetlen olyan feladat megvalósítására sem, amely a jobb egészségügyi ellátást, jobb iskolai, vagy jobb ivóvíz-ellátást szolgálja.

Több községi tanácsnál az állandó bizottságok eddig nem foglalkoztak kellő mértékben sem a községi költségvetések összeállításával, sem pedig azok végrehajtásával, a község gazdálkodásával.

Az állandó bizottsági tagoknak, de tanácsainknak is meg kell érteniük, hogy fejlődésünk új szakaszából adódó feladatokat csak új módszerekkel lehet sikeresen megvalósítani.

Az eddiginél nagyobb lendületet, több kezdeményezést kell biztosítani a központi határozatok helyi viszonyoknak megfelelő alkalmazásában.

A helyi tanácsok költségvetései a népgazdasági terv szerves részét képezik; ugyanakkor kormányprogramunk megvalósításának egy kis részét is. Kötelességünk tehát biztosítani azt, hogy megfelelőjünk azoknak a követelményeknek, amelyek a kormányprogram megvalósításának jelenlegi szakaszán a költségvetés összeállításán keresztül reánk vár. Minden pénzügyi állandó bizottság, városi, valamint községi tanács készüljön fel jól a költségvetési munkák helyes megoldására a kormányprogram célkitűzéseinek minél teljesebb megvalósítása érdekében.

Faludi Béla

A Szovjetunióban járt művészküldöttség beszámolója

A Szovjetunióban járt művészküldöttség tagjai szerdán délelőtt Budapesten a Magyar-Szovjet Társaság Országos Központjának székében sajtófogadáson számoltak be élményeikről.

A küldöttség vezetője, Kadosa Pál Kossuth-díjas zeneszerző bevezetőben ismertette a küldöttség útját. Elmondotta, hogy az együttes, amelynek tagjai voltak: Székely Mihály Kossuth-díjas Kiváló Művész, Csindádi Dóra és Fülöp Viktor, az operaház szólótáncosai, a Tátrai vonósnégyes, továbbá Hajdú István zongoraművész — összesen 10 alkalommal szerepelt.

A küldöttség vezetője méltatta az együttes tagjainak kiváló szereplését. A többi között ezeket mondotta:

— Amerre jártunk, mindenütt őszinte, mély szeretettel és barátsággal fogadtak bennünket.

A zenei élmények ismertetése után Kadosa Pál

azokról a maradandó benyomásokról szólt, amelyeket Moszkva, Leningrád és Gorkij város nevezetességeinek meglátogatása hagyott bennük.

Kadosa Pál bevezetője után a művészküldöttség több tagja számolt be élményeiről a Szovjetunióban.

H ó j e l e n t é s

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint az országban a következő helyeken található síelésre alkalmas hó:

Misinaető 42 cm, Kékestető 36

cm, Galvató 35 cm, Csúcshegy 33 cm, Törökmező 29 cm, Dobogókő 26 cm, Szabadsághegy 22 cm.

Csütörtökre további havazás nem várható.